

MLAJŠKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Mir ljudem na zemlji...!

Edini praznik v letu, ko je vesoljno časopisje ožarjeno z nimbom evangelija miru in ljubezni. Teško je pisati o miru, še težje o ljubezni v dobi, ki je prežeta od sovraštva, zahrbtnosti, podlosti. Ta dan naj bi se pozabile vse krivice, ne samo pozabile, ampak tudi popravile. Ker pa je razvoj materijelno mislečega človeka na sebičnosti in samoljubju in ker se s krščanskim naukom o miru in ljubezni, naukom, katerega je prinesel na svet božji Odrešenik uganja žalibog dvojna morala, zato se je zlo bratomorne mrznje zagrizlo v srce človekovo, zato je grdobija licemerstva, hinavstva in farizejstva preobvladala dušo in mišljenje človekovo.

Božič! Najlepši praznik v letu. Vsi lepi detinski spomini se vzbudijo v vsakem, še tako zmučenem srcu. Lepi so, kakor vsi otroški spomini, neskajeni od zavesti greha in krivice. In ljudje? Naj se ta dan sovražijo? Lep je običaj med brati pravoslavne vere: Ta dan se mora pozabiti in popraviti vsaka krivica, storjena bližnjemu.

Ali je to pri nas, za katere se je tudi rodil Bog ljubezni, ki je učil: „Odpustite in odpuščeno vam bo“...? In vendar je Učitelj ljubezni, ki je bil rojen, da odreši vesoljno človeštvo bridko moral izkusiti moralo hinavskih farizejev in čednostnih pismarjev, katerim ni prijal njegov nauk: Križali so ga, da križali, a vendar je zmagal... Tepli so ga, obrekovali, bičali, s trnjem venčali in nazadnje razpeli na Križu med dvema razbojnikoma... In vendar je, vmirajoč na Križu zašepetal molitev do Gospodarja Vesoljstva: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo...“

Božični zvonovi pojo: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji! — **Da, mir in ljubezen vsem:** Previčnim in krivičnim, preganjanim in teptanim, hudobnim, z zlobo in grehom zaznamovanim, dobrim, ki trpijo zavoljo pravice, vsem bolnim in zdravim, vsem srečnim in nesrečnim in vsem žalostnim in veselim, vsem prijateljem in sovražnikom, vsem ubogim in bogatim, **vsem...!** Vam vsem naj poljubi božični angelj Miru vaše duše s poljubom ljubezni in naj pusti na njih sled svojega poljuba!

Roman Bendé.

Naš poslanec proti kuluku.

(Upit narodnega poslanika dr. Josipa Hohnjeca na g. ministra notranjih zadev g. Vujičića v Beogradu.)

Začasni zakon o kuluku, ki je bil z budžetnim provizorijem za mesec julij, avgust in september 1923 na abnormalen način ustvarjen in kojega se hoče še z večjo anomalijo zadržati v veljavi, je vzbudil največjo nevoljo in najostrejšo nasprotovanje v vseh pokrajinah, kjer se je udomačila moderna civilizacija ter vladajo kulturne razmere. Zato se ni čuditi, da v tej protinosti zoper nekulturne ostatke iz dobe osebne in gospodarske nesvobode državljanov Slovenija prednjači. Ta protinost je na mestu tudi radi velikih davkov, doklad in dajatev, ki jih mora

Slovenija plačevati za gradbo, vzdrževanje in popravo cest. Zakon o kuluku se nanreč hoče izrabiti tudi v to svrhu, da se iz davkoplačevalcev, ki že tako plačujejo prevelike prispevke za vzdrževanje in popraviljanje cest, pod krinko zamene osebne dela, iztisne še več denarja. V tem oziru gre pravilnik, izdan od ministra notranjih del in za gradbe, daleč preko tistih mej, ki so stavljene po besedilu zakona o takozvanem kuluku. Ta pravilnik predstavlja poseben unicum samovolje upravnih vlasti, ki hočejo pod pretvezo zakona iz državljanov iztisniti kolikor največ denarnih sredstev. Iz teh razlogov se je cela Slovenija dvignila zoper ta zakon in njegovo izvajanje. Zato so se tudi številne občine pomisljale sestaviti seznamke zavezancev za popravo cest z ljudskim delom. In ako so se občine pridružile številnim protestom zoper upeljavo kuluka, so s tem samo dale izraz mišljenju vseh občanov ter so se poslužile svoje pravice. Ne morem torej razumeti, kako je moglo ministarstvo notranjih del preko pokrajinske uprave v Ljubljani (odlok pokrajinske uprave, oddelek za notranje zadeve, z dne 30. novembra 1923, br. 35510) zapretiti takim občinam, da se bo proti njim postopalo s kaznimi. Gospod minister bi moral znati, da to ni nobena upornost, bunjenje naroda in zavajanje k neposlušnosti, marveč samo uporaba lastne pravice, zajamčene državljanom po ustavi (čl. 14. 15.)

Zato vprašam g. ministra:

Ali je voljan takoj uničiti navedeni ukaz, izdan preko pokrajinske uprave v Ljubljani, ker omejuje z ustavo zagarantirana prava državljanov?

Prosim ustmeni odgovor.

Beograd, dne 14. decembra 1923.

Važno za naše vinogradnike.

Pokrajinska zveza jugoslovenskih vinogradnikov za Slovenijo je imela dne 2. decembra 1923 v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi zastopniki krajevnih vinarških društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Zeleti je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevne organizacije, ki danes obstoje v Mariboru, Ptuj, Smarju, pri Sv. Bolfenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tem lažje bo braniti ogrožene interese vinogradništva. Kjer še krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove! — Občni zbor zahteva od vlade:

1. da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrije doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija dala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih kron za hektoliter in za Slovenijo kontinent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8—10 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odstotkov sladkorja.

2. da pritegne k trgovinskim pogajanjem z vino uvažujočimi državami — predvsem sedaj z Avstrijo — vedno strokovnjaka iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odlečnostjo od vlade, da se k trgovinskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en zastopnik iz pokrajin bivše Avstro-Ogrske;

3. da ukrene potrebno, da se vinski zak. iz leta 1907., ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za celo državo ter da se zopet začne izvajati z vso strogostjo;

4. da se prepreči vsako vtihotapljanje vina iz Madžarske in Italije v našo državo;

5. da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in — če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri občinskim uradom, ki so bolje pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznaniti finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske, radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot zastopniki in strokovnjaki.

8. Zahtevamo, da da vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarine prosti sladkor.

9. Ker vinogradniki letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančnim oblastem nalog, da dohodkov iz vinogradov, ki ne javijo nobenega čistega dobička, letos v obče ne obdavči.

Ta resolucija naj se takoj doloži vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

Pregled polit. in drugih dogodkov.

V Celju je umrl 10. t. m. v 74. letu svoje starosti g. Hugo Watzlawek, oče našega novinarja, nemškega pisatelja in publicista g. Richarda Watzlaweka. Uzaščeni naše iskreno sožalje! — **Poplava bankovcev v Nemčiji.** Po izkazu državne banke od sredine prošlega meseca je bilo v obtoku 191 kvadriljonov mark. Kakor govore zadnja poročila, se izvršuje prehod od papirnate marke do novorentne marke povoljno. — **Žage v Sloveniji.** V Jugoslaviji obstoji 2654 lesnih žag, od katerih odpade 1900 manjših in 100 večjih na Slovenijo. — **Izvoz v 2. tromesečju.** Po podatkih generalne direkcije carin je znašal izvoz v aprilu, maju in juniju 1821 milijonov dinarjev in se v primeri s prejšnim tromesečjem zvišal za 300 milijonov. — **Izvoz sladkorja iz Bolgarije.** Radi izredno dobrega pridelka sladkorne pese bo Bolgarija letos mogla izvažati znatne množine sladkorja. — **Pod Pucelj-žerjavovim centralizmom.** Naši poslanci so s silo, ropotom in kravalom morali izsiliti od centralistične vlade, da se je zganila za Slovenijo, ki je po povodnji prizadeta. Ko bi imeli avtonomijo, bi bila stvar razumljiva. — **Letina smokey.** Letos se je v naši državi pridelalo 8000 ton smokey. Za izvoz preostaja 1000 ton. — **Nemška marka.** V Curihu je začela nemška marka zopet notirati. — **Avstrijski trgovci** so se izrekli za odpravo potnih vizumov med Avstrijo in nasledstvenimi državami. — **Francozi** so stopili v trgovske stike s sovjetsko Rusijo, da financirajo njih žetev. So pač bolj pametni kakor mi, ki ne moremo trpeti „boljševikov“. — **Rusi** so sprejeli s 1. januarjem našo metersko enoto. — **Indija** se vzdiguje proti Angliji. Enega angleškega polkovnika so ubili. — **Švicarska** zniža cene železnicam. Pri nas pa pričakujemo povišanja. O felix SHS centralizem! — **Vezuv** je začel znova bruhati. Ljudje iz okolice so zelo v skrbeh in zbegani. — **Na Madžarskem** so tudi poplave. Škoda velikanska. Reki Körös in Tisza sta izstopili iz svojih strug. —

Italijanske reke so vsled poplave povzročile nad 150 milijonov lir škode. — V Avstriji je izbruhnila stavka poštних uslužbencev. Trajala je dva dni; odnehali so stavkujoči in deloma tudi vlada. Sedaj je promet zopet vpostavljen. Govori se tudi o nameravanem štrajku železničarjev. Za praznike bi to bil žalosten „hec“. — **Nova korupcijska afera** se je pojavila v naši blaženi centrali: Minister Jankovič se je s celo porodico polastil akcij komaj ustanovljene brodarske družbe. Es ist viel Faules... — „Radikal“ — glasilo radikalov Štefanovičeve struje je začel znova izhajati. — V Ameriki se že pripravljajo na volitev predsednika. Listi poročajo, da bo na demokratiški listi kandidiral William Gibbs Mc Adoo, na republikanski pa sedanji predsednik Coolidge. — **Mussolini** je nenadoma zaključil laški parlament. Vsi trdijo, da je to znak nenadne slabosti tega teatraličnega diktatorja. Če se mu bo posrečilo dobiti zopet ravnotežje, bo menda sklical skupščino k novemu zasedanju, sicer pa bo moral v volitve. — **Državni uradniki** bodo dobili v novih dvanajstih 200 milijonov za poviške, ki ji predvideva novi uradniški zakon in za predujem, ki ga bodo menda dobili ob novem letu. To bo majhna kapljica v morje uradniške bede in trpljenja. — **Za oškodovance** pri zadnji povodnji v Sloveniji in na Hrvaškem je vlada odobrila 6 milijonov dinarjev. Da bi se le znesek hitro razdelil in uporabil, predno pritisne najhujši mrz in nov sneg. — **Angleška vlada** po najnovejših vesteh ne namerava odstopiti ampak počakati kaj porečejo novoizvoljeni poslanci. Mnogi pa sodijo, da bo mesto premier ministra zavzela druga osebnost. — V Mehiki je zopet revolucija. Vstaši so se polastili glavnega mesta države. Boji med vstaši in vladnimi četami se nadaljujejo z vso srditostjo. Poročali bodemo, kakšen bo konec tega krvoprelitja. — **Celo radik. „Samouprava“** je proti vojaški diktaturi pri nas, ker bi to pomenilo kršitev ustave. Se jim vendar tupatam zasveti v glavi. — **Tržne cene** iz Zagreba prinašamo na posebnem mestu. — **Habsburžani** zopet intrigirajo in si prizadevajo na Madžarskem priti do prestola. — **Poštarje** bodo baje odpravili. Vprašanje je, kako se bo yršilo plačevanje poštne. — **Ta pregled** izkazuje nad 30 razno-

vrstnih novic s celega sveta. Tako vidite, da za mali denar lahko izveste mnoge. Zato vsi na delo za „Mursko Stražo“, ki je polna različne vsebine in ne stane mnogo!

Dopisi.

Da bi angelj Miru in Ljubezni zaplaval nad vsemi in duh spravljalosti napolni vsa srca to želi za Božič svojim prijateljem in neprijateljem

„Murska Straža“.

Najpripravnejše božično darilo je lepa knjiga. Priporočila se zbirka lirskih pesmi **POHOJENA GREDA**, katere avtor je naš urednik. Dobi se v vseh knjigarnah po 20 Din, po pošti 2 Din več. Sežite po lepi knjigi!

Vse gg. trgovce in podjetnike, ki želijo priobčiti za Novo leto običajna novoletna voščila za svoje odjemalce, naj to nemudoma sporočijo upravi lista z dopisnico in zaželenim besedilom. Stroški za te male oglase so minimalni, le 6 Din za oglas! — Uredništvo se bo potrudilo, da vse, ki inserirajo v „Murski Straži“ — še posebno priporočili.

Za Božič smo hoteli izdati „Mursko Stražo“ v večjem obsegu, pa nam tega sredstva, s katerim razpolagamo ne dovoljujejo. Imamo dobro voljo in stvar naših prijateljev je, da delajo ob praznikih za razširjenje svojega domačega glasila. Božični prazniki in teden do Novega leta naj bodo „tiskovni teden“ za „Mursko Stražo“. Na delo tedaj!

Šolsko vodstvo Gornja Radgona je za uboge učence tukajšne šole sprejelo sledeče denarne prispevke: po 100 Din: Pavčec, Požun, dr. Božič, Soflar, Neimenovan; po 60 Din: baron Giesl; po 50 Din: Anton Korošec (darovali lovci na njegovem lovu); po 20 Din: Lancič, Žilavec, Minka Veber, Jurša, Drago Novak, Šantl, Hibler, Sajovic; po 10 Din: Kocbek, Simonič, Vaupotič, Fürst, Dobaja, Jak, Zemljčič. Šolsko vodstvo izreka vsem darovalcem najiskrenejši: Bog plati!

Nekaj dopisov in drugih stvari smo odložili za Novo leto. — Obmejni koledar je gotov. Izredno zabavna vsebina bo privabila mnogo zainteresentov. — Na vsa vprašanja, v kolikor niso rešena pismeno, odgovorimo prihodnjic v „Listnici uredništva“.

Kolesarsko društvo Hrastje Mota priredi na Štefanovo, dne 26. decembra 1923 plesno zabavo s šaljivo pošto in šaljivim zaporom v gostilni Ivan Hausman v Račjaku. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Občine, kjer je povodenj napravila škodo, naj takoj vso škodo na privatnem in javnem

imetju uradno precejeno. Cenilne zapiske na pošljejo po en izvod okraj. glavarstvu in Jugoslovanskemu klubu, Beograd, narodna skupščina. Zadeva je silno nujna, ker bo odbor v skupščini že prihodnji teden razpravljaj o škodi.

Gornja Radgona. Pravo demokratsko mišljenje. Vedno so se gg. takozvani demokrati jezili, ako smo jih quasi „ozmerjali“ s — frakokrati, — kar so v resnici. Dopisniku, ki ima fina ušesa pa je prišel sledeči pogovor na ušesa: „X. X. se preveč peča s kmeti in prostim ljudstvom, to vendar ne gre!“ Ubogi X. X.! Le občujte s kmečkim ljudstvom, iz katerega ste izšli in med katerim ste zrastli, zaničuje ga pa neizkušeni demokratski samosrajčnik, ki je že pozabil, da bi davno umrl gladu, ako bi ne bilo kmečkega stanul! Ne pljuvajte gg. uradniki v lastno skledo! Vaš tipičen in našemljeno neumen „Klassengeist“ pa dela samo prepade med sloji in ne pospešuje toliko in krvavo potrebne narodne sloge na meji! Topot zadostuj to; drugič par tonov višje zagodemo!

Razglas. Posojilnica v Gornji Radgoni razglašja, da zaradi sklepanja računov prekine vsako uradovanje s strankami z dnem 22. decembra tekočega leta in prične uradovati zopet 2. januarja prihodnjega leta. Stranke naj vzamejo ta razglas na znanje in svoje posle pri Posojilnici opravijo že do 22. decembra. V času od 22. decembra do 2. januarja pa naj ne prihajajo v pisarno motit uradnikov pri težkem delu. V Gornji Radgoni, dne decembra 1923. Posojilnica v Gornji Radgoni, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Ljutomer. Naš Blatograd zopet triumfira — v blatu. Ali res ni mogoče nekam spraviti to vidljivo blato, ki škoduje renomeju trga, razvijajočega se v lepo mesto?! — Kdor hoče piti slabo vino, naj pride v Ljutomerske oštarije in bo imel dokaz, kako se pristni, svetovnoznani Ljutomerčan diskreditira. (V kletih pa je izborna kapljica pa tudi bolj poceni kakor v gostilnah. Op. urednikova.) — Tudi zemlje so — stanejo sicer 1 dinar — slabo pečene in negustijozno oblikovane. Prevelike tudi niso. Pojdite se učiti v Gornjo Radgono, potem pa osrečite Ljutomer z dobrimi, okusno formiranimi zemljami! Za svoj denar lahko to zahtevamo; kajti v kraju kjer so trije peki je lahko mogoča konkurenca. Drugič več — bela trojica!

Ljutomer. Na naši narodni šoli poučuje par gdč. učiteljic, o katerih se ne ve, ali nimajo ur, ali pa ne vedo, da so decembarski dnevi kratki, ker zadržujejo deklice, posebno v petem in šestem razredu čez 16. uro, tako da tiste učenke, ki imajo daleč domu (in tukaj je mnogo takih ki imajo več ko eno uro, nekatere celo dve) pridejo že v temi domov. Zadnji čas jim moramo hoditi naproti ker je deklice strah. Tudi odrasli smo v skrbeh, da se jim kaj ne zgodi. Če se kmalu ne obrne na boljše, bomo jih dali na pot svetilke in spremstvo. Ker bi pa se lahko zgodilo, da bi spremstvo energično protestiralo šoli in se je bati izgredov, upamo da bodo prizadete spustile otroke domov najkasneje ob 15. uri, Tudi to ni prav, da dobe skoro za vsako

Roman Bendé:

Moj božični pozdrav.

Jaz bi nad zlobo vašo, farizeji se rad razjokal silno kot otrok in moje solze čul bi dobri Bog in vas udaril: Gobavce v Judeji.

A kaj, ko mi v očeh ni več solzice in srce je postalo trdi kamen; obraz pa moj — egiptovski pergámen in duša je: Ubita čast device...

O farizeji! Jaz bi vas proklinjal in Satana bi prosil, da odnese vse vaše duše in krivične kese*) na dno peklá... Takó bi jaz proklinjal!

A kaj, ko kletev ostra je konica, beseda trda, ki se v grlu vstavi... Pa sama sveta knjiga Pisma pravi: Da vsaka maščevana bo krivica...

Verujte meni, uma vi kreteni: Ko se počtu o ljubezni sanja, od vseh zvónov na srce mu pozvanja... Za pljunke v blatu — orel se ne zmeni...

Z Božičem vsem želi srcé počta: O, zbriši Bog raz črnih duš vso zlobo, preženi z angeljem iz src hudobo in duše vse poljubi — noč presveta!

*) Turško-srbski izraz — Mošnjje.

Smešnice.

Tolažba.

Zenin nevesti: „Čuješ, dušica, kaj pomeni Tvoje pismo, katerega sem danes prejel? Ti pišeš: Da sem ničvredni capin, da si mi vse žrtvovala svojo mladost, čast in pošteno ime izgubila radi mene; očitaš mi druga dekleta, katerih niti ne poznam in da si zaradi mojega obnašanja nesrečna... da te nisem vreden... Kaj to pomeni?“

Nevesta: „Pomiri, se dravec! Pri tem pismu sem se zmotila v naslovu...“

* * *

Brez skrbi...

— Kam, pa tako naglo Jure? Pa z vrvjo v roki?

— V gozd grem, da se obesim!

— Za božjo sveto voljo! Ali si na glavo padel? Zakaj pa?

— Zakaj, dol ali gor! Še sam ne vem, zakaj, pa upam, da mi spotoma pade v glavo!

* * *

Če so matere premlade...

Snubec (hčerki premožne vdove): Ljuba Marjetica, ali bi mi vi podali svojo roko v dosmrtno zakonsko zvezo?“

Marjetica: „Oprostite gospod kontrolor... Jaz, jaz... Ah, čakajte še en dan... jaz... jaz... moram najprej... mojo mamico vprašati... ali bolje storite, ako vi sami vprašate...“

Snubec: „Gospo mamó sem že včeraj vprašal za njeno roko, pa mi je dala — korbco...“

* * *

Hitro zaslužil.

„Čudili se boste moji ženjalnosti in trgovski rutini. Bil sem včeraj brez pare, pa sem danes izplačal dve hiši po 2 milijona dinarjev.“

„No, čestitam. Smeim vedeti kaj je vaš poklic?“

„Od večeraj sem zet...“

* * *

Med prijateljicami.

— Čuješ, Marica, ali je klečal pred teboj, ko je prosil tvoje ljubezni in roke?

— Nikakor. Saj tega ni mogel!

— Kako to? Ali je revež invalid?

— Ah, kaj invalid! Jaz sem mu sedela na kolениh!

* * *

Bogata nevesta.

— Postanite moja last, dražestna! Brez vas mi ni mogoče živeti na svetu!

— To vi, kar tako pravite, dobri gospod! Mislite, da ne poznam možkih priseg? Sicer pa, kako ste mogli dosedaj brez mene živeti?

— Razumljivo povsem, gospica! Sedaj pa je vse tako strašno drago!

* * *

Vzrok.

Ona: „Škoda, da ostanete samec!“

On: „Mogoče imate prav, da je zelo škoda; ali jaz sem dosleden, saj sem bil tudi kot samec — rojen!“

noč naloge. Čez dan jih ne pičejo, ker ob svitu gredo v šolo in po „Ave Mariji“ pridejo domov. Domače naloge dajejo dobri pedagogi in čez nedeljo in praznik. Več prigodnih starišev in rednikov.

Gornja Radgona. Iz Maribora poročajo: Pohotnež in tat: 18 letni delavec Viktor Mulec v policah, okraj Gornja Radgona se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v tajni razpravi radi hudodelstva oskrumbe in fatvine. Surovež je dve žrtvi tudi okradel. Eni je odušel zlato ovratno verižico z obeskom vredno 5000 K, drugi pa 500 K vredno denarnico z vsebino okrog 400 K. Obsojen je bil na 1 leto težke ječe.

Pozdrav slovenskih vojakov iz Ljubljane. Pridni slovenski vojaki iz bele Ljubljane, žele vsem čitateljem in prijateljem „Murske Straže“, posebno pa prlečkim pucam vesele božične praznike in sreče polno novo leto: Kaplari Franc Fric, Rudolf Dogmann, Franjo Šlogar, redova Josip Benetek in Franc Hanžel. Iz Prekmurja: Redovi Anton Ritlop, Franc Cerlanec, Anton Gomboc in Janoš Korošec.

Sv. Križ pri Ljutomeru. V nedeljo dne 30. t. m. uprizorijo diletanti bralnega društvo v drugič zgodovinska igro „Dekle z biseri“ v Slomšekovi dvorani. Vzporedno s petjem in tamburanjem. Prireditelji bo prav zanimiva. Vsi sosedji in domači se vljudno vabijo.

Apače. V nadaljevanje našega dopisa še ta cvetka iz vrta javne nemoralnosti: 8. 12. je pos Bonaforte iz Konjišča težko ranil z topato pos. Žnidariča iz Žepovec. Revež, ki je sedaj na obeh rokah pohabljen se nahaja v radgonski bolnici. — Kdo je kriv? Pomanjkanje izobraževalnih društev, ki vršijo drugod po Sloveniji kulturno misijo ljudske izobrazbe.

Apačka kotlina. Povodenj je odnesla v Konjišču 10 oralov, v Segovcih 8 oralov ter 9 oral zemlje v Lutvercih. Škoda se ceni nad 400.000 Din. — Državni obmejni kamni so drug za drugim izginili v vodo. Sedaj voda ponehava. Skrajni čas bi bil, da se Mura regulira. Tozadevni apel v „Cillier Zeitung“ je dober.

Verzej. Dodatno k našemu zadnjemu poročilu sporočamo še sledeče: To leto imamo v Verzeju vsolane občine nad 40.000 K reci in beri štirideset tisoč kron stroškov. Seveda pride na Verzej nad polovico. Okna ki so se popravljala, toda ne v počitnicah ampak ob šolskem času, da so bili otroci spet 10 dni brez pouka. In to sta naš velecenjeni g. učitelj in g. načelnik vse delala na lastno pest, brez seje kraj. šol. sveta. In naša v teh letih že itak zanemarjena deca je spet trpela škodo. Na drugom mestu je vprašanje, če sme načelnik kraj. šol. sveta na zahtevo šol. vodje priti v šolo, pretepat in lasat ubogih otrok, kakor se to pri nas godi. In pritožiti se ne vemo kje, ker ima baje g. Mihelič brata pri Viš. šol. svetu in torej on lahko dela kar hoče. (Zadevo bo naš poslanec uredil. Uredn.)

Radoslavci pri Mali Nedelja. Podpisani Alojz Krajnc posestnik v Radoslavcih naznanjam da mi je Franc Nemeč podobar in pozlatac pri sv. Duhu na moj na novo postavljeni križ naredil umetno krasni podobi, izdelal Kristusa in žalostno Marijo z umetnim postamentom ter ga vsem najtopleje priporočam. Alojzij Krajnc posestnik Radoslavci.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo priredi v nedelji 30. decembra v društvenem domu pri Mali Nedelji zabaven večer. Vprizori se zopet zanimiva burka „Davek na samce“ ki je pri prvi uprizoritvi izzvala salve smeha. Po igri prosta zabava s godbo, petjem in plesom. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Cisti dobiček je namenjen za izpopolnitev društvene knjižnice, zato vabi vse k obilni udeležbi. Odbor.

Murska Sobota. Politični poskusi v Slovenski Krajini. V Murski Soboti je demokratska stranka zopet odprla svojo pisarno. Najbržje jo bo tudi todot morala zaradi pomanjkanja posla kmalu zopet zapreti. — Tudi radikalna stranka se hoče na vsak način vdomačiti v Slovenski Krajini ter je v Murski Soboti začela izdajati svoje glasilo „Istina — Igazság“. To je pa seveda samo naslov, vsebina lista z resnico ne bo imela veliko opraviti.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je prvi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 Din in 10% doplatka razpošilje: lekarna EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 326 Hrvatsko.

Ali sem poravnal naročnino?

Tedenske novice

Pogodba z Nemško Avstrijo. Odbor za koncesijo (dogovor) z Nemško Avstrijo je obravnaval pretekli teden posamezne člane te pogodbe. Vlada je ob priliki prihoda Seiplovega v Belgrad obljubila Nemški Avstriji stvari, ki bi uničile nekatere naše zadrage. Za sto predvojnih kron bi dobile od v Avstriji vložnega denarja le 32 naših kron. K tistim pogajanjem niso pustili zraven nobenega Slovenca. Kar je vlada takrat zagrešila, skušajo naši poslanci rešiti. Upanje je, da se konvencija v toliko popravi, da se zadrage reši.

Oglas. V pisarni Komande vojnega okruha u Mariboru, Dravska kasarna, soba št. 17 vršila se bo dne 21. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne po naredbi komandanta dravske divizijske oblasti I. broj 3383 od 18. novembra t. l. druga javna ustmena dražba za prodajo magacina in zemljišča „Lagerhaus“ v Mariboru. Pogoji za to dražbo so razvidni vsaki dan med uradnimi urami v pisarni Mariborskega vojnega okruha v Mariboru. Pravico za pogajanja pri tej dražbi ima vsakdo, ki ni izključen iz udeležb pri dražbah. Vsi dražbeniki položijo kavcijo i. s.: naši državljanji 5%, inozemci pa 10% od začetne svote. Kavcija se mora položiti na blagajni Mariborskega vojnega okruha v Mariboru na dan pred dražbo in s sprejetim reverzom o položeni kavciji pride dražbenik na dražbo. Kavcije vseh dražbenikov se bodo zadržale do odobritve dražbe od pristojne vojaške oblasti, kasneje pa samo kavcija onega dražbenika, s katerim bo zaključena pogodba o prodaji. Iz pisarne inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti. I. br. 3383.

Pred kolektivno razstavo akad. slikarja Ante Trstenjaka v Mariboru, kazinska dvorana, od dne 16. dec. do 1. jan. 1924. G. Ante Trstenjak priredi v Mariboru kolektivno razstavo svojih del. Mladi umetnik, rojak iz Ljutomera, je absolviraj mojstrsko šolo na praški akademiji upodabljajoče umetnosti in je prejel od profesorskega zbora častno nagrado prve cene. Hkrati je razstavil v Pragi (Rudolfinum) svoja dela ter si pridobil obilo uspeha. Skoraj vsi praški listi so prinesli o tej jugoslovanski razstavi laskave ocene. Naj navedemo ob priliki mariborske razstave iz teh ocen najznačilnejše sodbe: „Narodni Politika“ (dr. Harias) je pisala, da je Trstenjak velik talent s temeljitim znanjem in vztrajnostjo. V „Češko-jihoslovanski Ligi“ je pisal dr. Prochazka: Trstenjak je imejitelj častne umetniške nagrade; ima izborne lesoreze (Karlovo most) in se je vživel v praške motive. Njegov avtoportret ima veliko umetniško ceno. „Prager Presse“: Med najboljšimi razstavljalci se nahaja Ante Trstenjak; njegova dela pričajo o velikem talentu. Njegovi lesorezi spadajo med najboljše. — Ker umetnik prvič razstavlja na svojih domačih tleh, je naša dolžnost, da posvečamo razstavi več pozornosti. Njegov uspeh bodi naš kulturni uspeh. O razstavi prinesemo oceno, ko si jo ogleda naš glavni urednik.

Tihotapstvo s saharinom. V Belgradu so prišli na sled velikopotezni organizirani tihotapski družbi, ki je uvažala in razpečavala saharin. Centrala družbe je bila v Belgradu, glavno tržišče pa v Zagrebu. Sem so prihajali tihotapci iz Berlina, Curiha, Dunaja in drugih velikih evropskih mest. Družbo je vodila Rusinja Nadežda Koporc, žena medicince, a člani so bili večinoma ruski begunci.

Mariborska porota. — Uboj v Mali Nedelji. V torek dne 11. dec. je sedel na zatožni klopi že 11krat predkaznovani in komaj 21 let stari Marko Bohanec od Male Nedelje. To pot je obtožen radi hudodelstva uboja, izvršenega dne 2. sept. nad posestnikovim sinom Francetom Frasom ob priliki prepira v gostilni. Brez posebnega povoda je Bohanec Frasa z nožem sunil s tako silo v hrbet, da je Frasa kmalu nato umrl. Bohanec trdovratno taji in se izgovarja na popolno pijanost. Bohanec je tudi znan delomržež. Priče so zanikale, da bi bil pijan. Porotniki so ga soglasno priznali za krivega, nakar je porotni senat pod predsedstvom v. s. svetnika Posega obsodil na 5 let težke ječe. Druga na ta dan določena razprava proti Štefanu Ozveku obtoženega radi ropu, se je radi prič preložila na prih. zasedanje.

Gospodarstvo

Pozor pred zajčjimi zobmi. Zajec je zelo koristen kot pečenka na mizi, zelo škodljiv pa lahko postane zdaj v jesenskem in pozneje v zimskem času v mladem sadovnjaku. Dokler še ima na polju zelje, repo, korenje in deteljo, ni ravno nevaren drugačna pa je stvar, ko ti sadeži izginejo, ali pa če zapade sneg. Takrat si poišče svoj živež na skorji mladih jablan. Znani so slučajji, da je do lesa oglodal s svojimi glodači vse mlade jablane v sadovnjaku. Da se morajo potem vsa okoli in okoli oglodana drevesa posušiti, to se razume samoobsebi, saj se ne more več drevesni sok pretakati. Če oglodana n. pr. samo malo ali polovico debela, še se zgodaj spomladi lahko rana na skorji gladko obreže, potem pa zamaže z drevesnim voskom ali pa z mehko ilovico ter obveže; taka rana navadno potem gladko in včasih popolnoma zaraste. Ako pa je deblo oglodano okoli in okoli, ni več pomoči, drevo je izgubljeno, ž njim pa tudi denar, delo in bodoča korist. Potrebno je tedaj, da si domači kmetovalci zdaj v jesen mlade jablane zavarujejo pred zajčjimi zobmi. To se naredi na razne načine. 1. Lahko se nastrže ilovice, pomeša z vodo in z apnom, temu se doda precej živalske krvi, nato pa se te reči dobro zmešajo. S to mešanico ali mažo se s pomočjo starega ometina namažejo debela mladih jablan. Krvni zajec ne mara, zato ne gre tako dolgo zraven, dokler mu ta krv smrdi. Če pa to mast dež spere, pa zajec tako drevo tudi lahko oglodat. Ta način torej ni celo zanesljiv. 2. Popolnoma zanesljivo pa ravnamo, če mlada debela (do 8 let) ovijemo v ržene slamo, koruzinje ali trstje. To delo gre hitro izpod rok, ako sta zraven dva človeka: eden polaga okoli debel slamo, drugi pa veže z žico ali pa z gošicami. Koristno je, če se debela pred takim ovijanjem namažejo z mešanico iz vapna, malo ilovice in vode. Kdor bo delal tako, se mu ni treba bati zajčjih zob.

Tržne cene.

Živina. Dne 10. t. m. so bile v Zagrebu na sejmu nastopne cene za kg žive teže: voli I. 14—15, II. 13—14, III. 12—13, mlada živina 9—10, svinje pitane I. 26.25—28, II. 25—26.25, III. 20—22, teleta I. 22.5—23, II. 22—22.5, bosaanske buše 12—12.5, II. 11—11.5, III. 9—9.5, biki 16.25—17.5. Konji komad: kmetski 10.000 do 10.500, fижakarski 3500—5000. Na ljubljanskem sejmu pretekli teden so za kg žive teže plačevali: voli I. do 14.25, II. do 13, III. 9—11, krave za blokase okrog 8.75 Din. Plemenski prašiči, par, po 8 tednov stari, so veljali do 1000 Din.

Mast. Na zagrebškem trgu je zajamčeno čista prešičja domača mast na debelo v sodčkih po 200 kg 38 Din kg, po 100 kg 38.25 Din kg, po 50 kg 38.50 Din kg. Soljena debela slanina 39 Din kg.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Krma. V Zagrebu je seno 100—115, otava 135—150, detelja 150 Din za 100 kg.

Les. Za blago s slavonske postaje so bile te dni nastopne cene: hrastovi hlodi I. 2000 do 2500, II. 1300—1600, hrastovi hlodi za furnirje 3000—3500, hrastovina na zrcalni rez 4000 do 4500, hrastovo izbrano blago 5000—5500, hrastove deske do 5 cm 2000—2500, preko 5 cm 2200 do 2800, hrastovi buli 3000—3500, francoske dožice tisoč komadov 15.000—18.000, sirovi frizi ozki 1500—2000, široki 1400—1600, stafli 300 do 400, bukovi frizi 800—900, javorjevi hlodi I. 700—800, jesenovi hlodi I. 700—800, brestovi hlodi I. 450—550, mehko tesano blago 350—450, mehko žagano blago 600—700, hrastovi brzjavni drogi 60—80, jelovi 60—70, železniški pragi hrastovi 35—70, drva za kurjavo bukova I., vagon 2600—3000, II., vagon 2200—2400, za kurjavo mešana, vagon 2400—2700, oglje, vagon 9000—10.000 Din.

Vino. Na zagrebški vinski borzi so bile 5. t. m. sledeče cene: belo vino kmetsko, 8.25 odst., postavno Zagreb, 100 hl 3.75 (zaključek 3.25); belo viro, 11.5 odst., ab Zagreb, 4.5; staro belo, 11 odst., iz Subotice, 6; dalmatinsko belo in temno črno, 13—14 maligana, postavno molo Bakar, 37.50; dalmatinsko črno in belo, franko Zagreb, 47.50; novo belo in črno somborsko 6.50 (denar 4); črno dalmatinsko, franko obala Bakar, 11—12 maligana, iz Hvara, 40; črno dalmatinsko, franko obala Bakar, iz Šibenika, 37.5; belo dalmatinsko Opolo, franko obala Bakar, 11—12 maligana, iz Šibenika, 36.25. — V Belikrajini so cene na debelo po 5—6.50 Din za liter.

Dekla pridna, poštena se sprejme pri Anton Korošec v Gornji Radgoni. Plača po dogovoru. Nastop 1. februarja 1924.

Vsem svojim odjemalcem želi
vesele božične praznike
in srečno novo leto
Gospodarska zadruga
v Gornji Radgoni.

Vesele božične praznike
ter srečepolno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem, prijateljem
in znancem tvrdka

Lovrenčič in drug
v Križevcih pri Ljutomeru.

Vsem svojim odjemalcem želi
vesele božične praznike
in srečno novo leto!

Karol Hojs, G. Radgona

Brzo-brzo!

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki
kjer kupite letos

sukno

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujava platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene.

Vežalke, baterije, nogavice, biserne gube, lasne sponke, glavnike vsako množino po tovarniških cenah, jednako razne druge v to stroko spadajoče predmete se dobi samo pri tvrdki
J. Baloh, Maribor, Grajski trg 3.

Zahitjevalite od Vašega postelera stručnjaško pričvrščanje i Vi ne čete ničično oboje nositi bez BERTSON-gumenih potlačaj! Pristedi i čete skupe popravke. Vaša čea obuća bit trajna elegantna, očuvati čete noge od mizerne i ne čete se umoriti u hodanju.

Proda se mlin na Ščavnici, spovani l. 189, z opeko krit, leži na križopotju, 1 uro od železnice. Ima 3 pare kamnov, dela se oljovo, mesi se s strojem. Dobi se 3 orale zemlje. Cena se izve pri posestnici Marija Trstenjak, Sv. Jurij ob Ščavnici, Videm.

Sprejme se pridna in zanesljiva služkinja, stara 14—16 let, katera ima veselje otroki, naj se zglati na stanovanju (Marienheim) ali pa v delavnici Karol Hojs, mizarški mojster v Gornji Radgoni.

Naznanilo!

Podpisani naznanja slavn. občinstvu, da sem otvoril v Okoslavcih štev. 45 zalogo mrtvaških krst in zraven spadajočih potrebščin.

Stavbeno in pohištveno mizarstvo
Karol Hojs, Gornja Radgona.

ŠIPE

KIT

STEKLO
PORCELAN

KAMENINE

ima v vsaki velikosti in množini v zalogi
Janko Cizej, Gornja Radgona
trgovina z mešanim blagom

Hiša enonadstropna, nova, z lepimi kletmi ter precejšnjim vrtom v Ljubljani, se zamenja za Maribor eventuelno tudi proda. Tozadevna natančnejša pojasnila daje tvrdka **J. Baloh**, Maribor, Grajski trg štev. 3.

Sodi za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo.

Obrtna banka podružnica Ljutomer

Int. telefon št. 2

Račun ček. urada št. 12.726

Sprejema vlóge na tekoči račun in vložne knjižnice

Financira trgovska obrtna in industrijska podjetja

Izvršuje borzna naročila in izplačila na vsa tu- in inozemska tržišča

Pospešuje izvoz in uvoz

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje

Prodaja srečk državne razr. loterije

Posojilnica v Gornji Radgoni

r. zadr.
z n. z.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra vsakega leta h kapitalu; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov; daje posojila na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive pod najugodnejšimi pogoji in najnižji obrestni meri; dela prošnje za vknjižbo posojil **brezplačno**; **Rentni in invalidski davek** plačuje posojilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem; **posreduje** pri izmenjavi **tujih valut** (tujega denarja), vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila; daje vsa v denarno stroko spadajoča **pojasnila in kreditne informacije brezplačno**.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta štev. 40 ob kolodvoru.

Račun poštnega čekovnega urada v Ljubljani štev. 10.593. — Telefon štev. 3.